

FINESTRA D'OPORTUNITAT per Víctor Solé

El Bé Comú Australià

Austràlia té ara per ara, uns 22 milions d'habitants, en una superfície de més de 7 milions de km² (més gran que tot el continent europeu), amb una taxa d'atur del 5%, amb una moneda que dista del *pound* britànic, la moneda que van deixar d'utilitzar a mitjans del segle XIX: el dòlar australià (1AU\$ = 0,83€) és la còpia de l'americà; als *aussies* els agrada molt tot el que fa olor d'estadunidenc, tot i que tenen clar que hi ha algunes privatitzacions i liberalitzacions de l'economia que no han d'aplicar. És un país molt proteccionista: cuiden les entrades i sortides de productes i persones amb esma i posseeixen una sèrie de matèries primeres que Europa envejaria.

El 1770 una flota exploradora capitanejada per **James Cook** va arribar a les costes sud-orientals d'aquesta illa-continent vastíssima, sense saber que eren a un nou tros de terra que només havia estat visitat pels holandesos a l'oest al segle XVII i batejat com a Nova Holanda. Una dècada més tard, el rei Jordi III, el mateix que havia perdut les 13 colònies americanes, cedia a la pressió del seu govern per establir a la nova colònia de Nova Gales del Sud una macro-presó: des de la dècada de 1780 fins la de 1850

Austràlia va ser una presó on també hi podien anar homes lliures. El pragmatisme britànic en el seu estat més pur.

Amb el pas de les dècades els britànics es van anar adonant que més enllà de les *Blue Mountains* hi havia molta més *Terra Nullius* preparada per passar a ésser la *Terra Australis* que Cook primer i el governador Phillips després havien somiat incloure als dominis de Sa Graciosa Majestat, i aviat el record holandès va desaparèixer. Durant l'era victoriana la colònia va viure un boom demogràfic molt important i va conformar la seva disposició territorial actual. Dos estats estan batejats en honor a la reina anglesa d'aleshores: *Queensland* (la Terra de la Reina), i *Victoria* (un tros de terra que se li va treure a *New South Wales* per a donar-li a l'altra gran ciutat de la regió i rival de Sydney: Port Phillip, que va ser rebatejada al 1857 en honor del *premier* britànic que va deixar que nasqués l'estat de Victoria, John Williams, vescompte de Melbourne).

Què és Austràlia? És una monarquia? No, però la seva cap d'estat és la reina d'Anglaterra Elisabet II. És doncs una república? Tampoc. A mi m'agrada anomenar-la pseudorepública, tot i que el nom oficial és, segons la Constitució de 1901 (any de la seva independència del Regne Unit de la Gran Bretanya), ***Commonwealth of Australia***, Bé Comú d'Austràlia.

El cap d'estat és nominalment la reina de la Gran Bretanya, un vestigi de les èpoques colonials, però en la pràctica ho és la figura del Governador General, escollit pel parlament australià. Des de 2008 una dona, Quentin Bryce, ocupa aquest càrrec, que ha de sancionar totes les decisions preses pel govern federal. Segons la Constitució, el Governador General és qui nomena el primer ministre, però en realitat són els ciutadans que, obligatòriament cada tres anys, voten la composició del poder legislatiu, que escollirà el *prime minister*. Només un cop el Governador General va treure un primer ministre per posar-ne un altre: al 1975 el Governador General John Kerr va destituir el primer ministre laborista Gough Whitlam, qui estava endegant un paquet de reformes socials frenades pel Senat (amb majoria liberal), per posar-hi el cap de la oposició, el liberal Malcom Fraser, qui es va trobar amb moltes dificultats per governar degut a la majoria laborista de la Cambra de Representants. Després d'aquesta polèmica, mai cap Governador General s'ha barrejat en les picabaralles polítiques.

El poder legislatiu contempla a Austràlia un parlament bicameral format per la Cambra de Representants (150 escons), cambra baixa que escull el primer ministre, i el Senat (76 escons), cambra alta i de representació territorial. El poder executiu federal està format avui per l'equip laborista de la primera ministra Julia Gillard (des de 2010), i compta amb la oposició del Partit Liberal, dels Verds i del Partit Nacional Australià. El poder judicial està en mans de la Cort Suprema, que també vigila els paràmetres de la Constitució.

La federació australiana està formada per **7 estats**, dos dels quals se'ls considera encara territoris: el territori d'Austràlia Occidental (capital, **Perth**; el menys poblat), el Territori del Nord (capital, **Darwin**), Austràlia Meridional (capital, **Adelaide**), Victòria (capital, **Melbourne**), l'illa de Tasmània (capital, **Hobart**), New South Wales (capital,

Sydney) i Queensland (capital, **Brisbane**). Hi ha també el Territori de la Capital Australiana, amb **Canberra**, ciutat nascuda al 1908 de la rivalitat secular entre Sydney i Melbourne ja que ambdues sempre es van disputar la capitalitat del país.

El país dels cangurs, les cucabares, els koales, les meduses gegants, els ornitorrincs, també posseeix els seus habitants nadius, anteriors a l'arribada de l'home blanc. Des de fa més de 300000 anys els aborígens, dividits en més de 1000 tribus, habiten Austràlia, i van patir les onades assimilacionistes blanques amb duresa. La més dura fou la *Stolen Generation* (Generació Robada), en la que des del segle XIX fins la dècada de 1970 els infants mixtes (fills de blanc i aborígen), els *creamies*, eren educats en missions on se'ls hi prohibia relacionar-se amb els aborígens purs, que eren confinats a la misèria més absoluta. Avui aquesta raça és reconeguda oficialment per l'Estat

australià com a la principal nadiua del país i se li ha deixat trossos de terra enormes al nucli del continent-illa.

L'altra raça és la dels habitants de les illes de l'Estret de Torres (al nord), molt menys nombrosa però que va patir també la força de les onades assimilatòries blanques. Avui aquestes dues races són considerades les nadiues australianes (*Australian Natives*) i són molt defensades per les administracions.

El *Commonwealth australià* és una terra encara desconeguda per a tots nosaltres, plena de sorpreses i molt poc interessada en el que succeeix a Europa, on la Depressió segueix colpejant amb força. És una terra màgica. Sabeu com es pronuncia la primera síl·laba del país en anglès? Oz.

Algunes de les postals més conegudes d'Austràlia: les Muntanyes Nevades amb el Kosciusko de 2.228 m, l'Uluru o més coneguda com a Ayers Rock i l'Òpera de Sydney, un dels edificis més espectaculars del món